Ч. 215 Неділя 26 вересня (8 жовтня) 1899. Рік IX

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улица Чарнецкого ч. 8.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жадане і за вложенем оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої”.

Передплата у Львові в агенциї дневників пасаж Гавсмана ч. 9 в ц. к. Старостах на провінциї:
на цілий рік зр. 2·40
на пів року „ 1·20
на чверть року „ —·60
місячно . . „ —·20
Поодиноке число 1 кр.
З почтовою пересилкою:
на цілий рік зр. 5·40
на пів року „ 2·70
на чверть року „ 1·35
місячно . . „ —·45
Поодиноке число 3 кр

Вісти політичні.

(Ситуация. — Виконуючий комітет правиці. — Др. Ебенгох о положеню. — Заговор против султана.)

Президент міністрів ґр. Клярі нараджував ся вчера з провідниками сторонництв др. Катрайном, Ебенгохом, Повшим, Ферянчичем, Берксом і Пальфім. Ґр. Клярі наміряє також покликати до себе визначні личности з поодиноких країв коронних, аби вислухати їх гадки о ситуациї. Молодоческі провідники не згодили ся на конференцию з ґр. Клярім. Ґр. Клярі вислав вчера секцийного радника бар. Вілляні'ого до провідника молодоческого клюбу дра Енґля, аби запросити визначнійших членів того сторонництва на конференцию, але др. Енґель відповів на то, що мусить ще того самого вечера від'їхати до Карльсбаду.

О передвчерашнім засіданю виконуючого комітету правиці оповідають, що Молодочехи висказали на нім своє обурене з причини міреного знесеня язикових розпоряджень, що есть обидою цілого ческого народа. Ческий нарід не може мовчки знести такого упокореня. Теперішне міністерство треба поборювати з найбільшою енерґією, при чім Чехи числять на підпору инших сторонництв правиці та застерігають собі заняти виїмкове становище серед правиці, именно таке, яке велять їм ухвали, котрі западуть на нинішнім або недільнім засіданю всіх ческих мужів довіря. Дальше оповідають, що на безпосередне запитанє, як будуть поводити ся сторонництва правиці в поодиноких случаях, в котрих буде ходити о виявлене довіря або недовіря правительству — відповів президент Яворский, що ту справу мусить рішити кожде сторонництво окремо на своїх нарадах. Іменем Кола польского промавляли посли: Білиньский і ґр. Войт. Дідушицкий. Ґр. Дідушицкий промавляв горячо за виповненем будучої проґрами ділами, особливо заявив ся за управильненем язикової справи, котра тепер заострює ся внаслідок знесеня язикових розпоряджень. Др. Білиньский висказав пересьвідчене, що лиш більшість покликана до того, аби завести нормальні відносини парляментарні, розвязати язикову справу та положити підвалини під мир з німецкою лївицею. Заступники католицкого сторонництва ґр. Катрайн і Фукс також заявили ся за удержанем більшости в дотеперішнім складі. Бувші міністри Кайцль і Діпавлї здержали ся від висказаня своєї гадки, хоч взяли участь в голосованю і в користь ухвалених резолюций.

Др. Ебенгох, найвизначнійший член католицкого сторонництва народного оголосив недавно в Linzer Volksblatt і статю, в котрій обговорює, в який спосіб в будучности буде зложена більшість в парляменті і від чого залежати буде утворене дефінітивного кабінету, на місце теперішного, провізоричного. Як тепер стоять справи, дотеперішна більшість перетреває, правдоподібно, кабінет урядничий. Се, розуміесь, може послїдувати тілько при певних услівях. Не підлежить сумнївови, що сторонництва правиці будуть стояти дальше при адресовій проґрамі. Заходить тілько питанє, чи Чехи, на случай знесеня розпоряджень язикових, не будуть старати ся склонити инші сторонництва до попираня їх в безвзглядній борбі против правительства.

В знесеню язикових розпоряджень не будуть католицкі Німцї бачити casus belli против правительства, бо они суть сторонниками управильненя квестиї язикової в дорозї законодатній. Самоубийством було би, колиби поодинокі сторонництва правиці прикладали руку до єї розбитя. Лежить се найменше в інтересі католицкого, німецкого сторонництва, що не має ніякого наміру, перейти до меншости. Однак сторонництво то буде попирати урядничий кабінет, о скілько сего буде вимагати інтерес державний. В відносинах більшости до меньшости радби бачити др. Ебенгох порозуміне і вирівнанє ріжниць, нинї істнуючих. Передовсім треба меншости дати місце в президиї палати ради державної.

Статия подає при кінци зміст виводів др. Ебенгоха в трех точках: удержанє нинїшної більшости; ухвалене всїх предложень, вказаних інтересом державним; увзгляднене оправданих жадань меншости і стремлене до вирівнаня национальних суперечностий. Статия та має тим більше значінє, бо она означує дуже точно становиско католицких Німців в виду теперішного політичного положеня.

З Женеви в Швайцариї доносять, що тамошний турецкий консуль Рессуль довідав ся сими днями від якихсь двох Турків о заговорі против султана. На чолї заговору стояв др. Лярді в Женеві, бувший лікар в Царгороді. Консуль удав ся сейчас до президента ради

6)

МІЛЇОНЕР.

(З анґлійского. — Брет Гарта).

(Дальше).

Дон Цезар глядів в оживлені, оповіданем зарумянені лиця дівчат. Дивував ся. Та недостача дитинячої чутливости, пошанованя, співчутя, не годила ся з его поглядами і вихованем та привичками. Его разила та практична рівнодушність, яку можна дуже часто замітити при всяких довгих, хронїчних недугах близьких нам навіть і дорогих осіб.

— Нашого брата нема дома — говорила Естера. — Поїхав до Рід-Деґ. Буде жалувати, що ви его не застали, тілько ему говорила о нас міс Мільреді. Ви знали ся близше? Ми чули, що міс Мільреді дуже красна?

Хоч дон Цезар набрав вже в часї тої розмови пересьвідченя, що Слїн цїлком не був винен, що панї Мільреді так поступила супротив него, то однако змішав ся тим питанем.

— Міс Мільреді справді дуже хороша — відповів виминаючи — впрочім то прикмета єї землячок. Обі пані виїхали несподівано.

Кажучи то, хотів видати ся спокійним і рівнодушним.

— Кажуть, що міс Мамі цїлком не хотїла приспішувати того виїзду — говорила Естера. Аж перед тижднем порішено ту справу. Наш брат здивував ся дуже, коли ему мр. Мільреді заявив, що як хочемо тут мешкати, то мусимо поспішити ся, бо хто знає, чи, скоро панї від'їдуть, він сам не покине нового дому і тут не перенесе ся.

— Впрочім що тут могло так дуже задержувати Мамі Мільреді — перебила Вашті — з єї databuffer уродою і богатством? А до того — о скілько я о нїй чула — не видаєсь она менї спосібною погребати себе в пустини. Мене дувує навіть, що вернула з Сакраменто. Кажуть, що пан Мільреді мав інтереси в Сан-Франціско і наставав на поспіх. Нїхто тому не вірить. То, як гадаю, штучка Мамі; єї слово для родичів сьвяте: коли би справді хотіла тут довше лишити ся і видати нам пращальний вечерок, то старий певне відложив би свої інтереси.

— Ти надто строга для неї — упоминала єї старша сестра, котра в часї цїлої тої бесїди приглядала ся уважно дон Цезарови. Справді за строга! Цїлком єї не знаємо, а право критикувати і посуджувати повинно остати виключною власностию єї приятельок.

— Я єї цїлком не критикую — відповіла щиро Вашті. На єї місци робила би я так само. Мілїонерка, як каже Гаррі.... Ого! Дайте менї єї богатство і красоту а певне не буду нудити ся в тій западни, аби слухати музики в середи і ходити до церкви в неділю.... Мамі добре робить!

Дон Цезар встав з місця. Просив зложити поважанє дон Слїнови, вітцеви ... а що-до брата пань, то стрітить ся з ним в Рід-Деґ. Він, дон Цезар, не має, на жаль, нї матери, нї вітця, нї сестри, лише тїтку, донну Інез Сепульвоіда, котра в найблизшу неділю по службі Божій зложить паням, як позволять, візиту. Для висказаня тих слів найзвичайнїйшої чемности потребував молодець богато сили, хотів як найскорше відійти, і вскочивши на коня, дати волю своєму обуреню. Ненавистною і гіркою ставала для него кожда згадка о Мамі. Молоді панни замітили его неспокій, але не догадуючи ся, чим і коли его викликали, проводили его вічливо через огород.

— Коли ви вже від'їздите так скоро — говорила Естера — то не забере вам може богато часу перейти через огород; стрітите там нашого вітця. Пішов в сторону лїса, а ми не любимо тратити его на довго з очий. Погляньте, що робить, бо ми тут з сестрою маємо ще тілько занятя! Колиб ему що злого стало ся, закличете нас.

Вже дон Цезар хотів перепросити і вимовити ся недостачию часу, коли здержало его вроджене ему для всякого болю співчуте. Ему жаль було, що немічний старець такий самотний. Отже дав ся намовити, поклонив ся, і вийшов на довгу стежку, обсаджену фасолею. Панни ще довго дивили ся за ним.

— Кажи що хочеш — говорила Вашті — коли би нічого не було між ним а тою Мамі, то не виглядав би так як отроєний.

— На всякий спосіб ти не мала потреби зраджувати, що знаєш о всїм — відповіла Естера. Сама чемність наша може тепер виглядати немов би хотіли користати з нагоди, що Мамі від'їхала.

Тимчасом дон Цезар перебігав огороди, на котрі ще недавно споглядав кріз рожеві скла першої любови. Росла тут сама капуста,

Дідієра і представив єму ту справу. Дідіє впевняв консуля, що цілком нічого не знає о заговорі, але зарядить слїдство. Директор поліциї в Женеві мав вчера переслухати мнимого начальника заговору.

Новинки.

Львів дня 7-го жовтня 1899.

— **Іменованя.** Сему рангу служби, признану міністром просьвіти, дістали професори ґімназияльні: Мих. Совевицкий в Бережанах; Корн. Полянський в Коломиї; Ів. Павліца, радник шк. др. Зембіцкий, радник шк. Ад. Паздровский і Ів. Чубек всї в ґімназиї сьв. Анни в Кракові; др. Волод. Косиньский і А. Шарловский в ґімназиї III. в Кракові; радник цїсарский др. Ем. Савицкий і Ів. Верхратский в академічній ґімназиї у Львові; др. Дан. Людкевич, Леоп. Вайґель, Ник. Сивуляк і Корн. Фішер в II. ґімназиї у Львові; радник цїсарский Мих. Служевский, Едв. Фідерер і радник цїсарский др. Людв. Кубаля в ґімн. Франц-Йосифа у Львові; радник шк. Мариян Ломницкий, Вінк. Цїсло і Меч. Ямруґевич в IV. ґімн. у Львові; Марг. Джимуховский, Йос. Черни-Шварценберґ і Кар. Ґутковский в Новім Санчи; Андр. Маковский в Станиславові; радник шк. Іван Корницкий, Вінк. Мартусевич, радник шк. Клим. Шнітцель і Франц Ґабура в Тарнові; Валентий Майковский в Вадовицях; — в школах реальних: радник шк. Ром. Шпітцер і Чеслав Пеньовжек в Кракові, Ромуальд Бобин у Львові, Кар. Ґорецкий в Станиславові, Алойсий Дишкевич і Ів. Лянґ в Тернополи.

— **Фальшівники банкнотів.** В Курянах коло Бережан арештовала жандармерия жидів Мошка і Сруля Габерів, батька і сина, за фальшоване 10-гульденових банкнотів. В часї слїдства, що перевів місцевий комендант жандармериї, показало ся, що увязнені мали дванайцять десяток так добре підроблених, що їх можна було пізнати лише при порівнаню з правдивими. Неоден господар може бути вдячним жандармериї, бо Габери вибирали ся на торг до сусїдних Бережан. Оба мають походити з села Вістови, повіта калуского. Здає ся однак, що то агенти пошукуваного гончими листами фальшівника гроший, Саломона Габера з Тарнова.

— **Забили на смерть.** В Черновцях на передмістю Рош закрав ся на поле міщанина І. Сафтенка селянин Василь Дероб і став ломити кукурудзу. Три паробки Сафтенка зловили его і стали бити палицями доти, доки аж Деруб не згинув в їх руках. Всїх трех убийників арештовано.

— **Затроїв ся вовчими ягодами.** Кількалїтний хлопець на Личакові під ч. 63 пішов онегди сам один до ліса і назбирав там ягід званих вовчими та наїв ся їх. Коли вечером вернув домів, показали ся сумні наслїдки того, бо хлопець затроїв ся. Перепуджені родителї завізвали помочи стациї ратункової, котра забрала хлопця і випомпувала жолудок та удїлила першої помочи лїкарскої.

Господарство, промисл, торговля, гігієна і виховане.

Ради господарскі.

Памятайте на то і старайте ся всїма силами о те, щоби сусїди з сусїдами жили в якнайбільшій згодї і щоби в цілий громадї панувала єдність і згода.

— Що значить єдність і згода в громадї. Стара то, але вічно правдива приповідка: Згода будує, незгода руйнує. Хиба ж то мало буває таких примірів по наших громадах, що сусїд з сусїдом посварить ся, а відтак один другому пакостить, робить на злість, робить умисну шкоду, тягає ся з ним по судах і процесує ся цїлими роками? Ба, бувають навіть і такі случаї, що один другого, брат брата, син батька, батько сина, пібе та покалічить або й підпалить та пустить з димом ще й кількох або й кількадесять невинних господарів! А то все робить незгода. Часом маленька дрібничка робить найблизших сусїдів і свояків вічними ворогами і руйнує їх до послїдка. Так неповинно бути. Сусїди і господарі в цїлій громадї повинні жити в як найбільшій згодї з собою; ніякі вибори, ніякі посторонні впливи не повинні розєднувати господарів в громадї. Всї повинні держати ся за руки, а коли потреба, постояти як один за свої права, за своє добро і за добро цїлої громади. Нікому так не потреба єдности і згоди, як господарям, а особливо в теперішних часах, коли один без помочи другого не може обійти ся. Нинї і землї мало і за гріш тяжко, отже сам один господар не може того зробити, що зробило би кількох в спілцї або й ціла громада. Ба, нині без спільної роботи, без спільних заходів майже не можна обійти ся господарям. Чи потреба спровадити збіжа на прожиток або на насїне, чи штучних навозів, щепів на закладане садів, якихсь машин господарских і т. п. — то можна то все зробити лиш спільними силами. О тім вже й не говоримо, як то господар, чи то при сапаню, чи в сїнокоси або в жнива потребує помочи других. В спілцї можна брати ся до поліпшуваня ґрунтів, до їх осушованя, та до всїлякої торговлї, до заводженя спілок молочарских і т. п. Але де має бути згода і єдність, там не сьміє бути зависти і гніву, злости і завзятости. Господар, що має ся трохи ліпше, не повинен зараз паношити ся і уважати себе за щось ліпшого від біднійшого, та визискувати его, а бідний не повинен завидувати богатшому і уважати его за свого ворога. Всї повинні бути вирозумілі для себе і один другому ставати кождої хвилї в помочи.

— Як закладати обійсте? Всї будинки господарскі разом творять обійсте або загороду. Обійсте треба закладати, після того як де яка сторона (підсоне або клїмат), які потреби господарскі, який звичай, а при тім треба зважати і на то, щоби будинки були безпечні від огню та щоби на случай потреби можна легко охоронити ся від заразы на худобу. Зі взгляду на підсоне (н. пр. в горах, де зимою бувають великі заспи снїгові) ставлять всї будинки господарскі під одним дахом і можна ставити або в один ряд або під кут, або також в квадрат. В теплїйших сторонах ставлять будинки господарскі окремо головно длятого, що они безпечнїйші від огню. В сім послїднім случаю лишає ся межи будинками вільне місце — подвіре, котре може бути або квадратове або подовгасте або й кругле але на всякий случай повинно бути о скілько можна правильне і займати як найменше місце, а будинки не повинні бути як небудь порозкидані. Як ціле обійсте так і подвіре треба обгородити і полишати лиш тілько отворів, щоби можна вигідно заїхати і зайти. Подвіре, де можна треба висипати рінями або потовченим камінем або бодай добре утовчи довбнями і вирівнати, щоби не було ям і не робило ся на нім болото та калабанї. Подвіре повинно бути дуже чисте. Кождий будинок повинен мати таке положене, яке для него найліпше. Хата

горох, фасоля. Колись жалів над самим чувством висшости, яке ворушило ся в его груди супротив дївчини, так богато низше стоячої в суспільним житю; тепер як всьо змінило ся! Жаль тої простої низшости взялась его самого. Она.... пішла висше. Він же лишив ся серед заведених надїй і упокореної любови.

Дійшов до кінця огорода і не бачив старого Слїна. Дармо шукав его між фасолею і капустою. Вкінци побачив нову стежку, що вела з огороду в ліс і перехрещувала ся з гостинцем саме в тім місци, де стрітив ся був з Мамі. Коли старець пустив ся тою стежкою, то певне перечислив ся з силами. Отже треба було конче відшукати его. Стежка вела коло того дуплавого дерева, а хто знає, чи і той старий не мав участи в тім жартї. Приспішуючи кроку, дон Цезар запустив ся в ліс. По правій сторонї стежка бігла в гущавину, по лївій досягла великого каменя під деревом, де стрітив Мамі, як сиділа з дневникарем. Коли не помиляв ся, на камени сиділа і тепер якась стать.... мужчини. По опущеній голові і згорблених плечах пізнав того, кого шукав.

Наблизив ся до незнакомого. Старий сидів з опертими о колїна ліктями, задивившись далеко на місце, на котрім стояли нові будинки Мільредих. Коли дон Цезар наблизив ся затряс ся. Той здивував ся побачивши, що не дуже не був цілком такий старий, як він собі уявляв: на лици видко було вдоволенє.

— Ваші доньки сказали менї, що можу вас тут застати — почав з вічливим пошанованем. — Я Цезар Альварадо, ваш найблизший сусїд. Мило менї пізнати вас і вашу родину.

— Мої дочки — повторив паралїтик — а, правда! Милї дївчата. А Гаррі мій хлопець? Ви его бачили?

— Говорено менї, що вам лїпше — відозвав ся поспішно дон Цезар — видко гірский, смерековий воздух служить вам. Нехай Господь — додав з повагою — має вас в своїй опіцї, вернув вам здоровле і дарував щасте.

— Щасте — повторив паралїтик — або я не щасливий... Чогож менї ще не стає? Маю добрий воздух, їду, одїж, хороші дїти, приятелїв....

Усьміхнув ся лагідно до молодця і додав:

— О, небо було дуже, дуже ласкаве для мене.

І справдї видавав ся щасливим, а лице окружене вінцем сивого волося, виглядало погідно, майже молодечо. Хто знає, чи в своїй повазї і напруженю гадки не виглядав старше бесїдуючий з паралїтиком молодець.

— Звідси хороший вид, сенїор Слїн — замітав дон Цезар.

— Хороший вид — повторив паралїтик, глядячи хвильку у вказаним напрямі, але вскорі звернув знов очи в сторону дому Мільредих.

— Там, поза тим горбком — говорив Ішпанець — мешкаю я і маю надію, що зволите мене відвідати разом з родиною.

— Там, там мешкаєш — крикнув нагле змішаний старець — а називаєш ся Ма...

— Альварадо — поправив лагідно молодець — Цезар Альварадо.

— Мастерс, чув я перед хвилею — відповів гнївно старий.

— Я казав Альварадо.

— Колиб я не чув Мастерс, то звідки взялось би у мене то назвище — воркотів старий — атже я не знаю нікого, хто би так називав ся?

Дон Цезар мовчав. Коли старець успокоїв ся, дон Цезар почав дальше говорити:

— То недалеко, за горбком, коли піде ся тою стежкою. Гостинцем було би значно дальше і як прийде день, що почуєте ся в силах, то така прогулька не змучить вас.

На лици паралїтика появило ся попереднє роздразненє і дон Цезар змінив розмову.

— Там при дорозї — відозвав ся — стоїть дуплаве дерево. В дуплї найшов я отсей лист....

Але задержав ся наляканий. Слїн змінив ся страшенно, зірвав ся на ноги і дрожачи цїлим тїлом вдивлював ся, радше пожирав очима лист, що его дон Цезар держав в руцї. Жили набігли єму на чолї і шиї; уста розхилили ся, однако не видали нї одного звука. Аж по довгій хвили крикнув здавленим голосом:

— Мій лист, мій! Віддай! То всьо моє, всьо там в закопі! Мастерс обікрав мене, обікрав мене, обікрав нужденно. Диви, диви!

Вирвав з рук дон Цезара стару, пожовклу куверту і розірвав... Випало з неї кілька жовтих, тяжких як олово окрушків.

— Диви, неправду кажу! Мій лист, моє золото, мій закоп, мій...

Голос урвав ся єму, рука з листом тяжко опала; ціла половина тїла немов зівяла і зісхла; усунув ся помимо витягнених рамен дон Цезара на землю. Наляканий дон Цезар нахилив ся над ним і пересьвідчив ся, що старець віддихає і жив, хоч видавав ся непорушним. Підоймив з землї лист і пробки золота; вложив до кишенї з дивним блеском в очах. Здавало ся, що ціла енерґія лежачого перед ним чоловіка перейшла тепер на молодця. Споглядав на гостинець. Кожда хвиля часу була для него дорога, але не міг так полишити зімлїлого чоловіка. Пригадав собі на привязаного коло плота коня. Побіг до него, положив недужого на сїдлї а сам стоячи на стременах пі-

повинна стояти на сухім і здоровім місци, найлїпше одним кутом до полудня, бо тогди сонце через цїлий день буде огрівати хату. Впрочім треба ставити хату і стайнї в затишнім місци; инші будинки можуть бути виставлені більше на вітер. Стайня на конї і корови повинна бути близше хати, а хата повинна так стояти, щоби господар кождої хвилї міг видїти, що дїє ся на єго обійстю. На обійстю коли можна повинна бути і керниця, але в такім місци, щоби гноївка і всяка нечистота не затікала до неї. Місце на гній повинно бути близько стайнї де в тїни, найлїпше від півночи, щоби гній не висихав. Для безпечности від огню добре єсть обсадити обійстє деревами.

— Що робити, щоби озимина не вимерзала? Досьвід поучив, що коли ріля дуже зарівнана і валком вигладжена, збіже на нїй скорше вимерзає. Отже коли з яких причин треба ужити валка, то зробити то перед сїянем, а по засіяню досить лиш раз добре заволочити. Коли би по засіяню була злива і поле занадто було зарівнане, то треба єго ще раз заволочити, через що зерно навіть борше скільчить ся і зійде. Рілю під засів треба завчасу приготовити плугом і боронами а на короткий час перед сїйбою зрушити ще боронами. Невеличкі грудки землї на ріли не завадять нїчого, противно они стережуть молоденькі ростини від студени і острих вітрів. Коли на весну сніг злізе і настануть на переміну з теплом приморозки, котрі витягають молоденькі ростинки з корінцями з землї, то грудки, коли сонце на них пригріє, розсипають ся і присипають корінцї та хоронять їх тим способом від вимерзненя. Аж коли на весну нема вже обави приморозків, можна озимину привалкувати.

Всячина господарска.

— Зерно сонїчника на корм для курий. У нас дуже часто сїють тепер сонїчник без всякої ясної цїли, бо олїю — бодай о скілько ми знаємо — з него нїхто не робить. Сїють єго хиба лиш длятого що він красний і що дїти мають що „дзюбати“. А можна би єго коли вже не на олїй то на корм для курий дуже добре з'ужиткувати. Від сонїчникового зерна кури дуже добре несуть ся і дістають красне, блискуче піре. Де можна би кури годувати кукурудзою і сонїчником, там можна би кури дуже добре тучити на заріз. Ми вже раз звертали увагу на сонїчник яко корм для курий а тут ще раз то пригадуємо і звертаємо увагу на то, що навіть малі господарі могли би при помочи сонїчника займати ся з хісном годівлею курий.

— Брудне біле можна борзо і легко випрати слїдуючим способом: Мішає ся 30 ґр. терпентинового олїю з 25 ґр. сальмякового спірітусу і ту мішанину вливає ся до ведра теплої води, в котрій розпущено 125 ґр. мила. В тій мішанинї мочить ся біле на ніч а на другий день переполїкує ся два рази.

— Томати або помідори можна спрятати на зиму двояким способом: 1) Не дуже доспілі томати укладає ся старанно в широкі слої так, щоби не дуже подушили ся і наливає ся їх добрим оцтом та завязує ся міхуром. Они хоч сирі, держать ся дуже добре і можна їх уживати як сьвіжих. — 2) Лїпше єсть заварити їх на густі повидла, котрі перепускає ся через сито і пряче ся в малі склянні слої, котрі обвязує ся міхурами і варить ся ще раз через пів години.

Переписка господарска.

Ілия Б. в Г.: Коли лучше пересаджувати дички в сад: в осени чи на весну і як брати ся до того? — Насамперед дички не пересаджує ся в сад лиш ублагороднює ся їх в шкілцї і там плекає ся а відтак щепи пересаджує ся в сад. Найлїпший час до пересаджуваня дерев взагалі єсть від жовтня до цьвітня, о скілько тому морози, снїги і дощі не стоять на перешкодї. Однакож лїпше єсть пересаджувати в осени, бо дерева тогди скорше приймають ся. Ґавхер дає таку раду: Сади коли можеш, лїпше в жовтни як в падолистї, лїпше в падолистї як в грудни, лїпше в грудни як в сїчни, лїпше в сїчни як в лютім, лїпше в лютім як в марті, лїпше в марті як в цьвітни. При садженю найважнїйша річ в тім, щоби яму відповідно викопати, коріне трохи попритинати і при садженю коріне доокола розложити, але так, щоби оно дрібку мало спад на боки. Не треба садити анї за мілко анї за глубоко, лиш як раз по то місце де зачинає ся пень.

Вісти господарскі, промислові і торговельні.

— **Цїна телят, безрог і овець на заріз:** На торг до Відня привезено дня 5 жовтня 3012 штук телят, 2156 штук живих а 1040 штук патрошених безрог, 529 штук патрошених овець і 48 ягнят. За патрошені телята плачено по 40 до 48 кр., за живі 32 до 50 кр., за лїпші 50 до 54 кр.; за найлїпші по 56 до 60 кр. — За молоді безроги 36 до 42 кр., за патрошені тяжкі 45 до 50 кр., за підсвинки 46 до 54 кр. За патрошені вівцї 30 до 42 кр. за кільо. Пара ягнят по 5 до 12 зр. — Живі вівцї плачено по 22 до 25, бракові по 19 до 21 кр. за кільо.

— **Цїна продуктів у Відни.** На торг від дня 30-го вересня до 3-го жовтня привезено 200.000 штук яєць і около 1.500 кільо масла. Продавано: Найлїпших 32 до 33 штук, плїхших 36 до 35 штук, з вапна 38 до 40 штук за 1 зр. Масло найлїпше столове по 1 зр. 20 кр. до 1 зр. 35., масло з села по 1 зр. 10 кр. до 1 зр. 20 кр., звичайне масло торгове по 1 зр. до 1.40 зр.; сьвіжий сир по 24 до 28 кр. за кільо.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Відень 7 жовтня. Презес польского кола п. Яворский оповіщує: „З причини, що первістний речинець скликаня ради державної відложений на 18 с. м. відбуде ся засїданє польского кола не 10-го але 15-го жовтня, в недїлю о годинї 11-ій рано.

Київ 7 жовтня. Оногди погоріла цїла жидівска дїльниця коло нової пристани.

Капштадт 7 жовтня. Як доносять телеґрами з Трансвалю, відбула ся вчера воєнна рада трансвальских ґенералів, на котрій поріщено поки-що здержати дальший похід Бурів на кілька днів.

За редакцию відповідає: **Адам Креховецкий**

гнав в напрямі огорода. Ледве уїхав кілька кроків, коли учув туркіт коліс на дорозї. Надїздив почтовий віз. Хотів крикнути на візника, але той стоячи на козлї, гнав як шалений.

Годину пізнїйше заїздив почтовий віз перед головну гостинницю в Рід-Деґ. З козла зліз візник блїдий і понурий. Аж коли випив душком склянку горівки, обернув ся до кондуктора, що увійшов за ним до шинку:

— Сяк або так, Джені, побачиш — говорив візник придавленим голосом — або я, або той камінь там, мусимо уступити собі з дороги. Я знов єго там бачив.

IV.

Довідано ся лиш то о новім ударі паралїтика, що оповів дон Цезар. Застав єго зімлїлого на камени при дорозї. То годило ся цїлком з поглядами доктора Дішезн; а молодий Іспанець виїхавши на другий день з Льос Ґотос, оминув не лиш стрічу з сином паралїтика, але навіть не перечитав в місцевій часописи статі, вихваляючої поміч, яку приніс недужому. Однако під одним взглядом не здійснила ся ворожба доктора. По другім ударі Слїн нї не умер нї не прийшов до памяти; лиш ще більше подав ся і втратив в однїй хвили власть, до якої за кілька лїт прийшов. Не памятав нї удару, нї обставин які викликали ту наглу зміну. Доктор Дішезн приписував тим познакам велику вагу. Засипував недужого питанями:

— Ви певні, що не пригадуєте собі прогульки перед ударом? Ну, пригадайте лиш собі.

Хорий водив блудним оком по комнатї.

— Пригадуєте собі, що ви сидїли на камени?

Хорий не відводив очий.

— Нї — відповів вкінци нерадо.

Доктор повеселїйшав.

— Добре, добре старий, всьо в порядку. Вийшовши взяв на бік Естеру.

— Памятає — сказав — добрий знак! починає брехати.

— На що би єму то придало ся? — замітила дочка.

— Не хоче того памятати — пояснював лїкар — єго ум будить ся під якимсь неприємним вражінєм, або так неясний, що волїє цїлком о тім не гадати. Не має ще сили і збирає память; єму вигіднїйше удавати що нїчого не знає.

Кілька днів пізнїйше, коли пересьвідчено ся, що старий Слїн то той сам чоловік, котрий перед трема роками в тім самім місци дістав удару паралїтичного, доктор ликував.

— То ясне як сонце — говорив. — Другий атак був наслїдком того, що пригадав собі ті самі місця, де перший раз занедужав. То доказує, що ум хорого задержав деяку вражливість, трохи енерґії, але ті давні спомини мусять бути трохи болючі. Однако та нещастна пригода має велике значінє.

— То ви гадаєте?... — питав син вагуючись і несьміло.

— Гадаю, що память вертає, а найлїпшим доказом того, що старий хоче як раз забути, не гадати. Побачите, як буде змішаний при кождій згадцї, як буде звертати розмову на инший предмет.

І справдї так було. Коли перший раз хорий виїхав в товаристві доктора, удав, що цїлком не бачить лежачого при дорозї каміня, а навіть відвернув ся і відмовив всяких пояснень. Менше врозуміла, а більше непокояча була для доктора понура задума, яка заступила давнїйшу лагідність і сумом вкрила змінені черти паралїтика. Дочки замітили, що часто приглядаєсь їм дуже уважно, з видимим недовірєм, немов з якимсь страхом. Навіть син замітив, що отець криє в собі якусь глуху відразу до него.

Дїти приписували ті чудацтва недузї і не зважаючи дуже на них, занедбували вітця. Їх займали милїйші на всякий спосіб забавки. Панни Слїн займили в цїлій околици полишене Мамі Мільредівною місце перших красавиць. Дневникар дійшов до мети, о якій говорив з Мамі. Єго мнимі добрі відносини з міліонером вплинули незвичайно на долю дневника, а навіть загадочний виїзд дон Цезара уважали всї доохрестні жителї за добровільне уступленє перед щасливійшим суперником. Загально уважали молодого Слїна за судженого Мамі під услівєм, що своєю часописию буде підпирати інтереси будучого тестя. Під заслоною тих здогадів удало ся дневникареви полагодити успішно кілька ризиковних підприємств. Після забобонних гадок сусїдів, вело ся єму так добре тому, що мешкав в старій будї, де Мільреді зробив щастє.

— Лиш погадати — говорив один з таких місцевих пророків, якийсь Френч-Петі, славний сьміховалець — що нїхто глядаючи золота не заглянув під голови капусти, що росте в огородї того панка.

На всякий спосіб нїхто не сумнївав ся о близькім полученю обох родин, від коли по повороті богача з Сан-Франціско навязали ся приязні відносини між ним і старим Слїном.

Початок дало тим відносинам милосердиє, що обудило ся на вид нещастного калїки в сильнім як дуб і неутомимім в праци Мільредї. Піддержувала єго якась забобонна, з між простого народа вирвана честь богача для калїки, приписуваня напів божевільному надприродної мудрости. *(Дальше буде).*

ІНСЕРАТИ.

З друкарнї В. Ловиньского під зарядом В. І. Вебера. — (Телефона число 569).